Е.Ш.Орақбаев атындағы жалпы білім беретін мектеп

Ашық сабақ

Тақырыбы: « Абылай хан билігі тұсындағы қазақ хандығы»

Тарих пәнінің оқытушысы Еслямгалиев Ж.Т.

Сабақ тақырыбы:

Абылай хан билігі тұсындағы қазақ хандығы

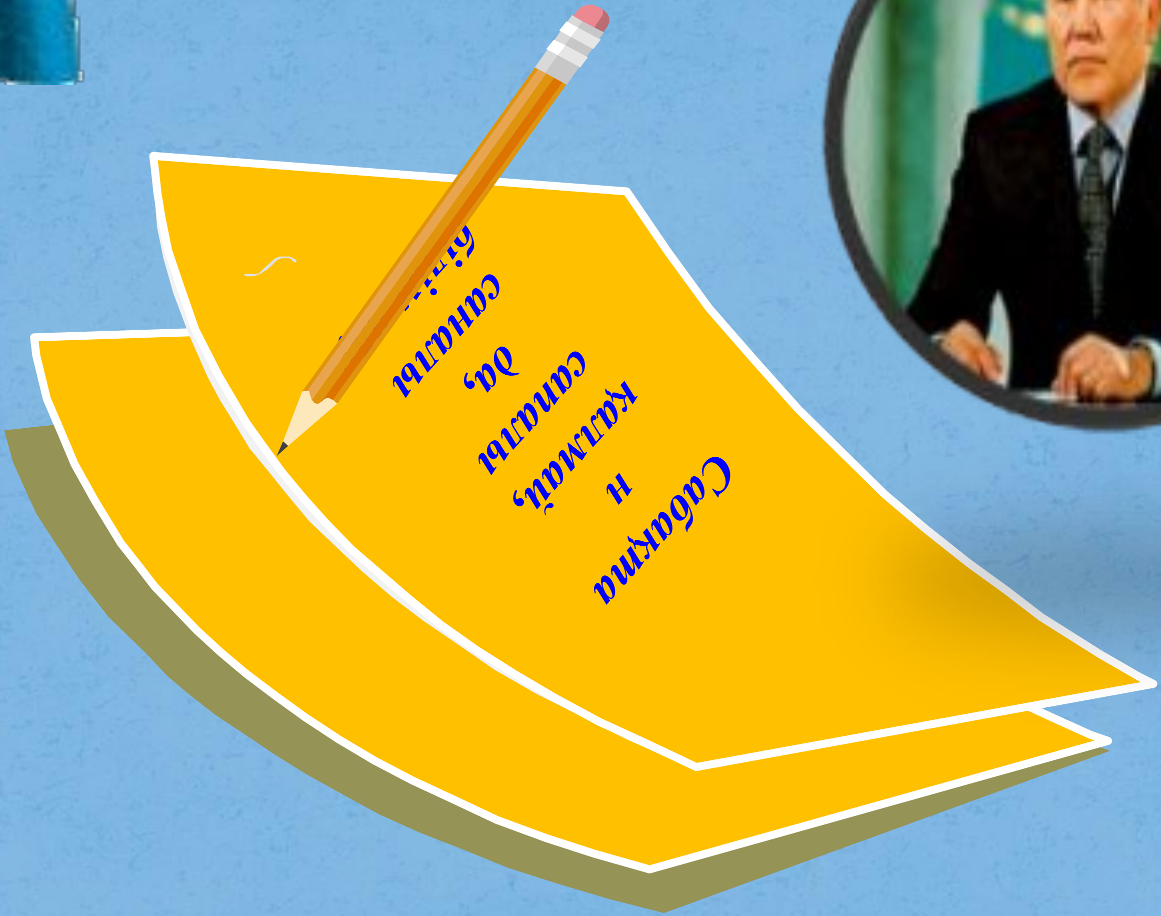
Сабақта
н
қалмай,
сапалы
да,
саналы

Сабақтың барысы

I Тақырыбы

II Мақсаты

III Үй тапсыр-масы

IV Өткенді қайталау

V Жаңа сабақ

VI ОЙын жаттығу лар

VII Қорытын - дылау

VIII Бағалау

Мақсаты

Білімділік: ***Абылай хан туралы толық мәлімет беру, Абылай хан туралы білулеріне бағыт-бағдар беру.***

Дамытушылық: ***Оқушылардың ақыл-ойын, байқағыштық қабілеттерін дамыта отырып, сана-сезімін ояту.***

Тәрбиелік: ***Оқушылар бойында өз жеріне, еліне деген сүйіспеншілікке баулу, оның қадір-қасиетін ұғынуға тәрбиелеу.***

Үй тапсырмасын тексеру

1. Әбілхайыр хан қай жылы қайтыс болды?
2. “Орынбор (“Қырғыз-қайсақ”) экспедициясы” қай жылы құрылды?
3. Кіші жүзден кімдер, қай жылы Анна Иоановнаның қабылдауында болды?
4. Тәуке хан қай жылы қайтыс болды?
5. “Ақтабан шұбырынды, Алқакөл сұлама” қай жылы болды?

ң
а
с
а
б
а
қ

Абылай хандығы

Мұхтар Әуезов

“Қазақтың дербес ел болуына, әрі-беріден соң қазақтың қазақ болуына, басы қосылып, бір жеңнен қол, бір жағадан бас шығаруына ерен еңбек сіңірген Абылайдан артық адам болмас”.

Абылай (Әбілмансұр)

(1711 ж. – 23.05.1781 ж.)

Абылай

Өмір сүрген жылдары
1711-1781 жж

Билік құрған жылдары
1771-1781 жж

Қолбасшы, саяси дипломат, реформатор, халық мәдениетінің жанашыры

Ішкі саясаты-

1. Бір орталықтан басқаратын мемлекет құрды.
2. Сот билігін күшейте түсті.
3. Қазақ рулары мен тайпаларының арасындағы қақтығыстар мен барымта алуды тоқтатты.

Сыртқы саясаты-

Ресей, Қытай, Орта Азия елдерімен экономикалық және сауда байланысы.

Қазақ жеріне ешкім қол суға алмайтын тұтастығын қамтамасыз етуге бағыттады.

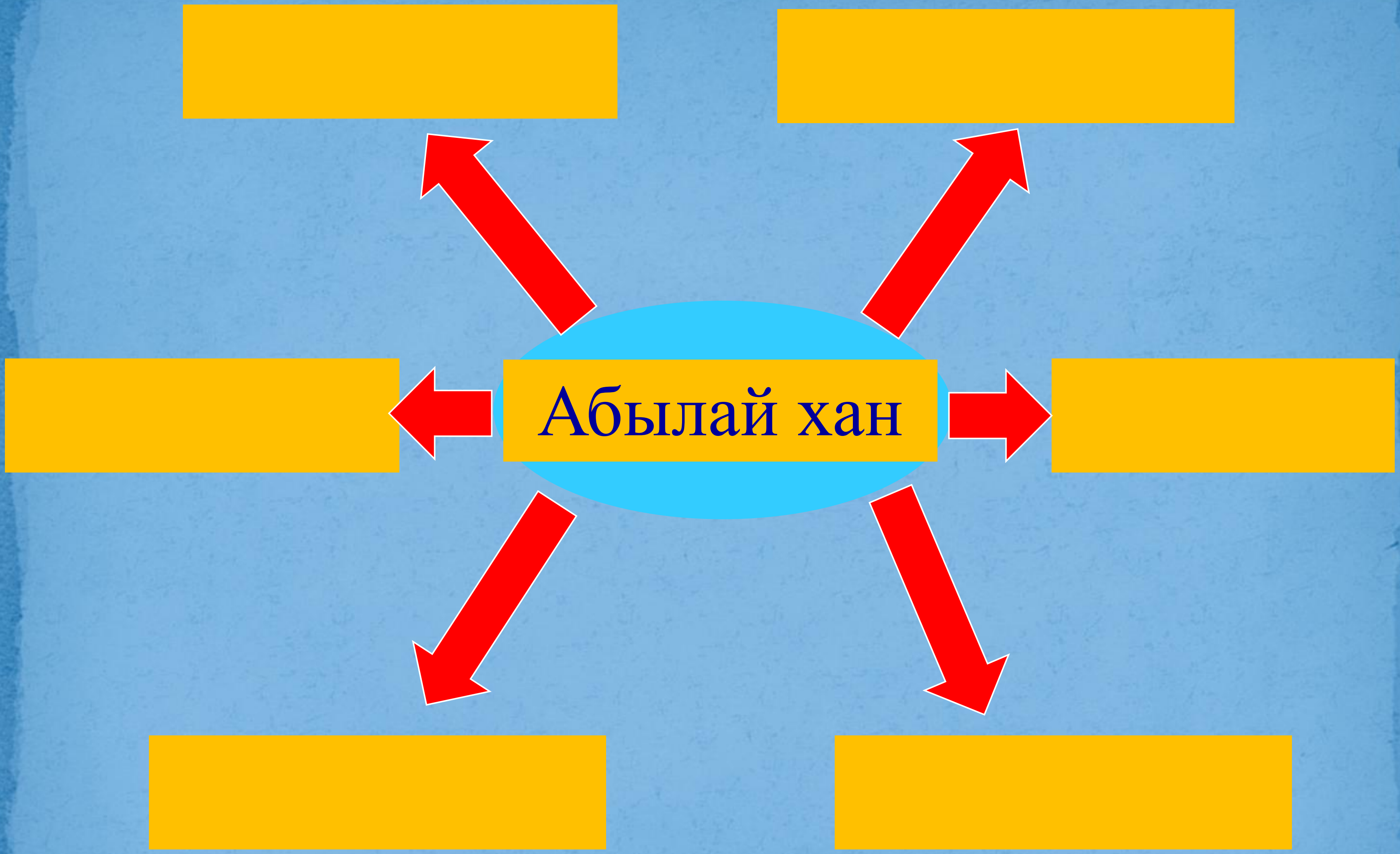
Абылай хан

”Сандар да сөйлейді” ойыны

1711-1781 жж.

Абылай ханның өмір сүрген жылдары

1745 ж.

Абылайдың тұтқыннан босатылуы

1748 ж. тамыз

Қалдан Сереннің өлімі

"Сандар да сөйлейді" ойыны

1740 ж.	1743 ж.	1755-1756 жж.
Әбілмәмбет, Абылай сұлтан және басқа да қазақ ақсүйектерінің Ресейге ант беруі	Ойраттардың шапқыншылығы, Орта жүздегі жағдайлардың шиленісуі	Қытайдың әскери компаниясы, жоңғарлардың тәуелсіздігінің жойылуы

Абылай есімімен байланысты өлендерінен де ел бірлігін көздеген ойымен қатар, ханға айтқан ақылын, ханның ел басқарудағы жақсы істері мен кемшіліктерін жырлағанын көреміз.

Қалқаманұлы, Бұқар жырау

Қырық беске келгенде,
Жақсы мен жаман демедің.
Елу жасқа келгенде,
Үш жүздің баласының
Атының басын бір кезеңге тіредің.

Абылайды Абылай еткен, оған бақ – абырой әперген, бір жағынан, «елдігі болса», екіншіден «бар күшін қазақтың абыройы мен ары үшін сарп етіп» ел қамын ойлаған қаһарлы батырлары еді деген әділ пікір айтқан. Абылайға көп өлеңдер арналуының бір себебі – қазақ елін хан айналасына топтастыру еді.

“Адамзат күнтізбесі”

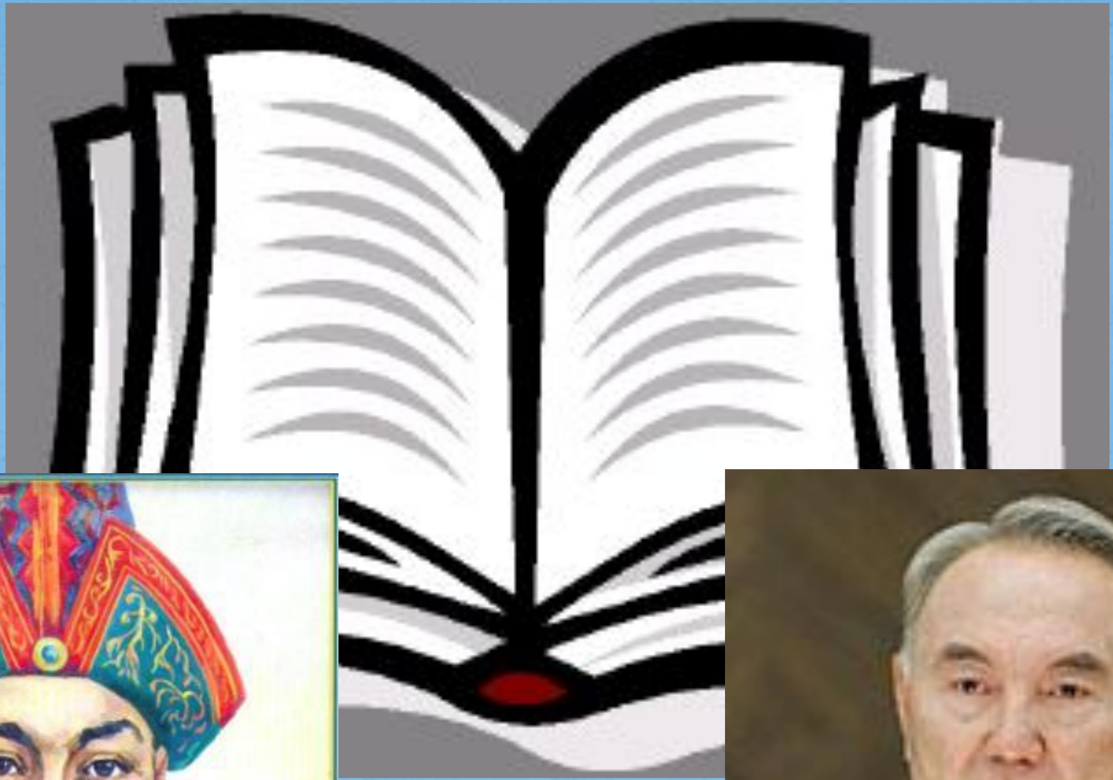

“Бәйге” ойыны

10	20	30
10	20	30
10	20	30

Сөзжұмбақты шешу

1. Жоңғар қалмақтарының атақты батыры.
2. Әбілмәмбеттің ұлы.
3. 1756 жылы қай мемлекетпен дипломатиялық қатынас орната бастады.
4. Жетісуды басқарған сұлтан.
5. Абылайдың кеңесшісі болған жырау.
6. Көкшетау аумағындағы қырғыз елі.

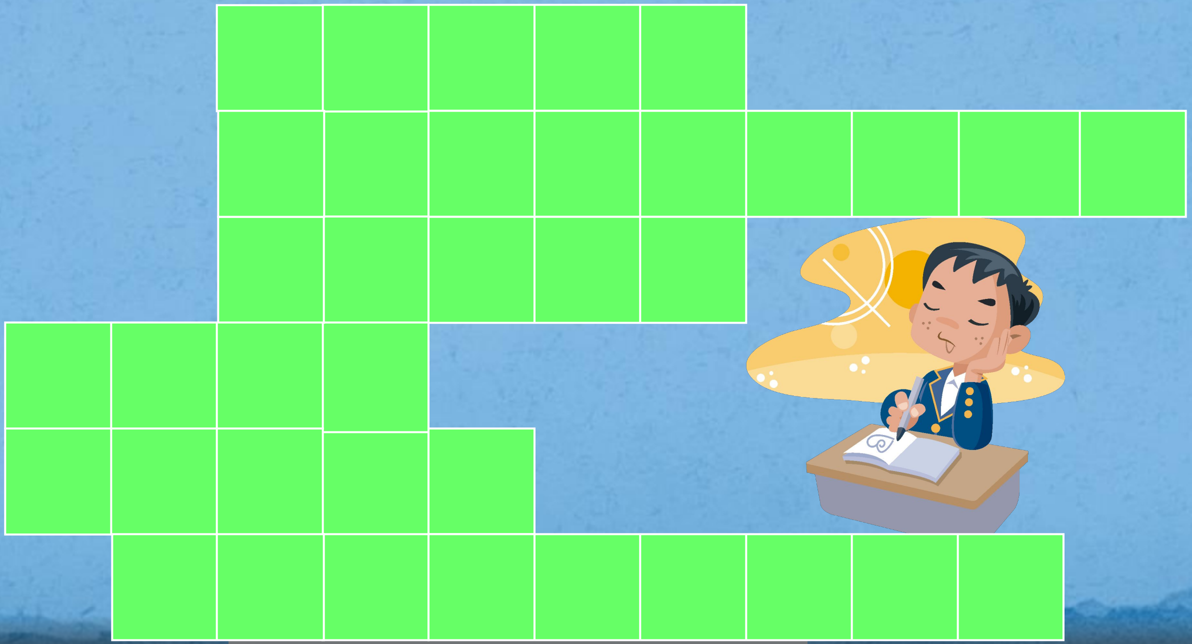

Үйге тапсырма

Күнделікті енді ашайық
Үй тапсырмасын жазайық.
Абылай хан туралы алған білімді,
Ұмытпай есте сақтап алайық.